

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Lokalny Program Rewitalizacji

warsztaty

Kłodzko – 10.05.2016 r.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Warsztaty współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

PROGRAM SPOTKANIA

1. Rozpoczęcie warsztatów
 2. Wprowadzenie do procesu rewitalizacji w perspektywie 2014 – 2020 i zadań Zespołu Rewitalizacyjnego
 3. Informacja na temat obszaru rewitalizowanego
 4. Przerwa
 5. Ustalenie problemów występujących na obszarze rewitalizowanym
-

CZĘŚĆ 2 WARSZTATÓW

Wprowadzenie do procesu
rewitalizacji w perspektywie
2014 – 2020 i zadań
Zespołu Rewitalizacyjnego

PR – PODSTAWA PRAWNA

Program Rewitalizacji to dokument, który jest podstawą do prowadzenia działań rewitalizacyjnych w gminie oraz ubiegania się o wsparcie środkami UE w zakresie wybranych działań w programach operacyjnych

*1. **Wytyczne w zakresie rewitalizacji** w programach operacyjnych na lata 2014-2020 – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, lipiec 2015*

lub / i

*2. **Ustawa o rewitalizacji** - Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, październik 2015*

*3. **Najważniejsze wspólne wymagania** wynikające z ww. dokumentów:*

- Sfery i obszary problemowe wymagające analizy,*
 - Obowiązkowo występujące problemy z zakresu sfery społecznej,*
 - Obszar zdegradowany i rewitalizowany,*
 - Zasięg obszaru rewitalizowanego 20% obszaru i 30% ludności,*
 - Uspołecznienie procesu rewitalizacji.*
-

WERYFIKACJA PROGRAMU REWITALIZACJI

1. Weryfikacja PR będzie prowadzona przez **ekspertów** na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
 2. Weryfikowana będzie **prawidłowość przygotowania** programu w zakresie Wytycznych MIR oraz Wytycznych UMWD, **szczególnie prawidłowość wyznaczenia obszarów**
 3. Spełnienie wymagań określonych w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, umożliwia ubieganie się o **wsparcie działań rewitalizacyjnych finansowanych ze środków UE.**
 4. W Wytycznych sformułowano **warunki, jakie muszą spełnić programy i projekty** rewitalizacyjne, by zostały zakwalifikowane do dofinansowania
 - program rewitalizacji – posiada określone cechy i elementy
 - projekt rewitalizacyjny – wynika z obowiązującego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji.
-

CZYM JEST REWITALIZACJA ?

Rewitalizacja to kompleksowy, wieloletni proces **wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez **interesariuszy rewitalizacji** na podstawie **programu rewitalizacji**.

Dla prowadzenia procesu rewitalizacji wymagana jest m.in:

- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru **zdegradowanego i rewitalizowanego**
 - analiza problemów występujących na **obszarze rewitalizowanym**
-

STAN KRYZYSOWY

Stan spowodowany koncentracją negatywnych **zjawisk społecznych** współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w **co najmniej jednej** z następujących sfer:

- gospodarczej,
 - środowiskowej,
 - przestrzenno-funkcjonalnej,
 - technicznej.
-

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany **może być podzielony na podobszary**, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

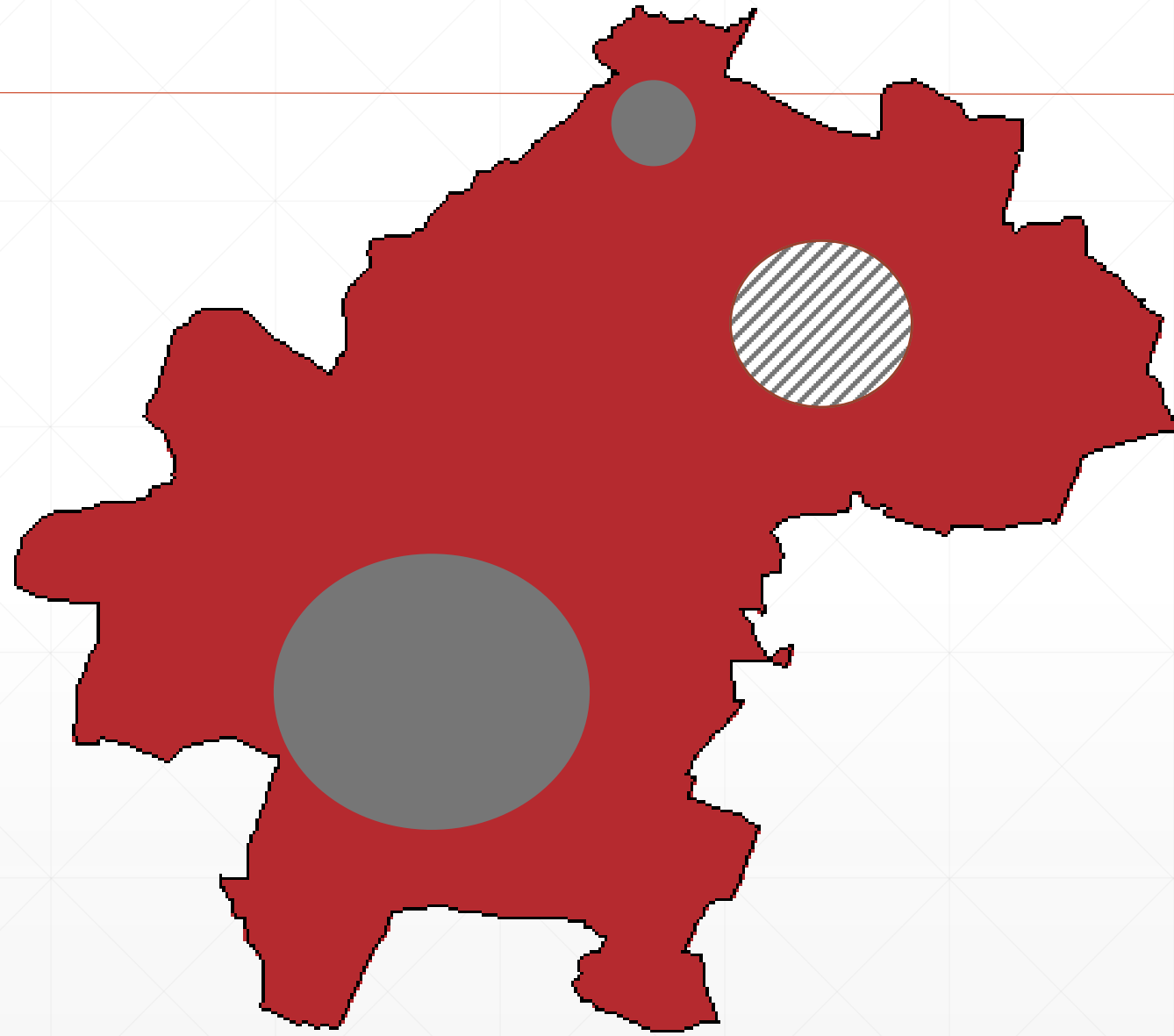
Identyfikacja na podstawie:

- **wskaźników** charakterystycznych dla poszczególnych sfer **obrazujących niski poziom** rozwoju lub **silną dynamikę spadku** w odniesieniu do **wartości dla całej gminy**
 - strategicznych lub planistycznych dokumentów gminy
-

OBSZAR REWITALIZACJI

Obszar, na którym będzie prowadzony proces rewitalizacji, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się:

- **szczególną koncentracją** negatywnych zjawisk,
 - **istotnym znaczeniem** dla rozwoju lokalnego gminy,
 - zasięgiem **do 20% powierzchni i 30% mieszkańców** gminy.
-

ETAP I - DIAGNOZOWANIE

1

- Analiza sytuacji w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej

2

- Identyfikacja obszarów występowania stanu kryzysowego

3

- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji i analiza problemów
-

ETAP II - PROGRAMOWANIE

1

- Planowany efekt rewitalizacji.
- Cele rewitalizacji oraz kierunki działań.

2

- Lista projektów podstawowych rewitalizacyjnych.
- Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.

3

- System wdrażania programu.
- System monitoringu i oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji

4

- Mechanizmy zapewniające komplementarność
- Mechanizmy włączenia interesariuszy

USPOŁECZNIENIE

Partycypacja społeczna jest fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: **diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania.**

Na każdym etapie należy zapewnić:

- współpracę ze wszystkimi grupami interesariuszy
- zaawansowane metody partycypacji tj. współdecydowanie, kontrola obywatelska (nie tylko informacja, konsultacja)

W programie należy **zawrzeć opis** procesu :

- przygotowania – dokumentujący udział różnych grup interesariuszy (ocena stopnia osiągniętego uspołecznienia)
 - zarządzania – gwarantujący udział interesariuszy
-

ZESPÓŁ REWITALIZACYJNY – USPOŁECZNIENIE REWITALIZACJI

1. Zespół ds. Rewitalizacji jest **społecznym organem konsultacyjnym Burmistrza** w zakresie rewitalizacji.
 2. Najważniejsze zadania Zespołu to udział w:
 - **diagnozowania obszarów** zdegradowanych oraz wyznaczania terenów rewitalizowanych,
 - **priorytetyzacji problemów** dotyczących obszar rewitalizacji,
 - definiowania celów i kierunków działań procesu rewitalizacji,
 - monitorowania i oceny wdrażania Lokalnego/Gminnego Programu Rewitalizacji
 3. W najbliższym czasie: opiniowanie propozycji obszaru rewitalizowanego, udział w warsztatach służących wskazaniu problemów i warsztatach służących wyznaczeniu celów obszaru rewitalizowanego
-

CZĘŚĆ 2 WARSZTATÓW

Obszar rewitalizowany
propozycja i metodologia delimitacji

ETAP I – DIAGNOZOWANIE

METODOLOGIA DELIMITACJI

1

- Analiza sytuacji w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej

problem

wskaźniki

tabele
(dane)

analiza

METODOLOGIA – SFERY I PROBLEMY – 1

SFERA SPOŁECZNA - 5 obszarów problemowych dot. bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,

Badano **14** wskaźników np.:

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych
 - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej
 - Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy
 - Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym
 - Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury
-

METODOLOGIA – SFERY I PROBLEMY – 2

SFERA GOSPODARCZA – 2 obszary problemowe dot. niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw

Badano **10** wskaźników np.:

- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON
 - Liczba nowych podmiotów gospodarczych
 - Średnia wartość podatku dochodowego płaconego przez 1 przedsiębiorcę
 - Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności
 - Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej
-

METODOLOGIA – SFERY I PROBLEMY – 3

SFERA ŚRODOWISKOWA – 2 obszary problemowe dot. przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska

Badano **6** wskaźników np.:

- Budynki mieszkalne niepodłączone do sieci kanalizacyjnej
 - Liczba mieszkań w zasobie komunalnym ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa
 - Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem
 - Liczba dzikich wysypisk
-

METODOLOGIA – SFERY I PROBLEMY – 4

SFERA PRZESTRZENNO FUNKCJONALNA – 5 obszarów problemowych dot. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych.

Badano **21** wskaźników np.:

- Liczba publicznych miejsc parkingowych
 - Liczba mieszkań socjalnych
 - Brak dostępu do placów zabaw
 - Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym
-

METODOLOGIA – SFERY I PROBLEMY – 5

SFERA TECHNICZNA – 2 obszary problemowe dot. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Badano **4** wskaźniki np.:

- Liczba budynków/lokali komunalnych oddanych do użytku przed 1990
 - Liczba budynków/lokali mieszkalnych (komunalnych) wymagających modernizacji
-

METODOLOGIA – ANALIZA – 1

Występowanie stanu kryzysowego badano do poziomu ulicy. W przypadku, w którym dla wskaźnika **obrazującego problem** ulica odbiegała od średniej wartości charakterystycznej dla gminy uznawano, że **może występować** stan kryzysowy. Jeżeli sytuacja ta powtarzała się w **większej liczbie wskaźników dla danej ulicy** uznawano, że **stan kryzysowy występuje.** – **ULICA ŚLĄSKA**

Wskaźnik	Wartość dla miejscowości / ulicy	Wartość dla gminy
Odsetek osób długotrwale bezrobotnych	5,85%	4,42%
Odsetek mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	12,68%	8,74%
Średnia wartość podatku dochodowego płaconego przez 1 przedsiębiorcę	1 520,69 PLN	4 325,22 PLN

METODOLOGIA – ANALIZA – 2

Kolejnym etapem analizy było stworzenie matrycy przedstawiającej ulice dla których stwierdzono **duże natężenie wskaźników** wykazujących istnienie **stanu kryzysowego** – czyli identyfikacja **OBSZARU ZDEGRADOWANEGO**

Ulica	Sfera społ	Sfera gospod	Sfera środ	Sfera przest-funk	Sfera techn	2014
Armii Krajowej	4	2	1	3	1	11
Bohaterów Getta	4	2	2	3	3	14
Browarna	3	2	1	2	1	9
Chełmońskiego Józefa	4	2	2	2	1	11
Chopina Fryderyka Pl.	4	2	1	2	1	10
Czeska	5	2	2	3	2	14
Grunwaldzka	4	2	1	3	3	13

42 ulice
Ponad 40%
mieszkańców

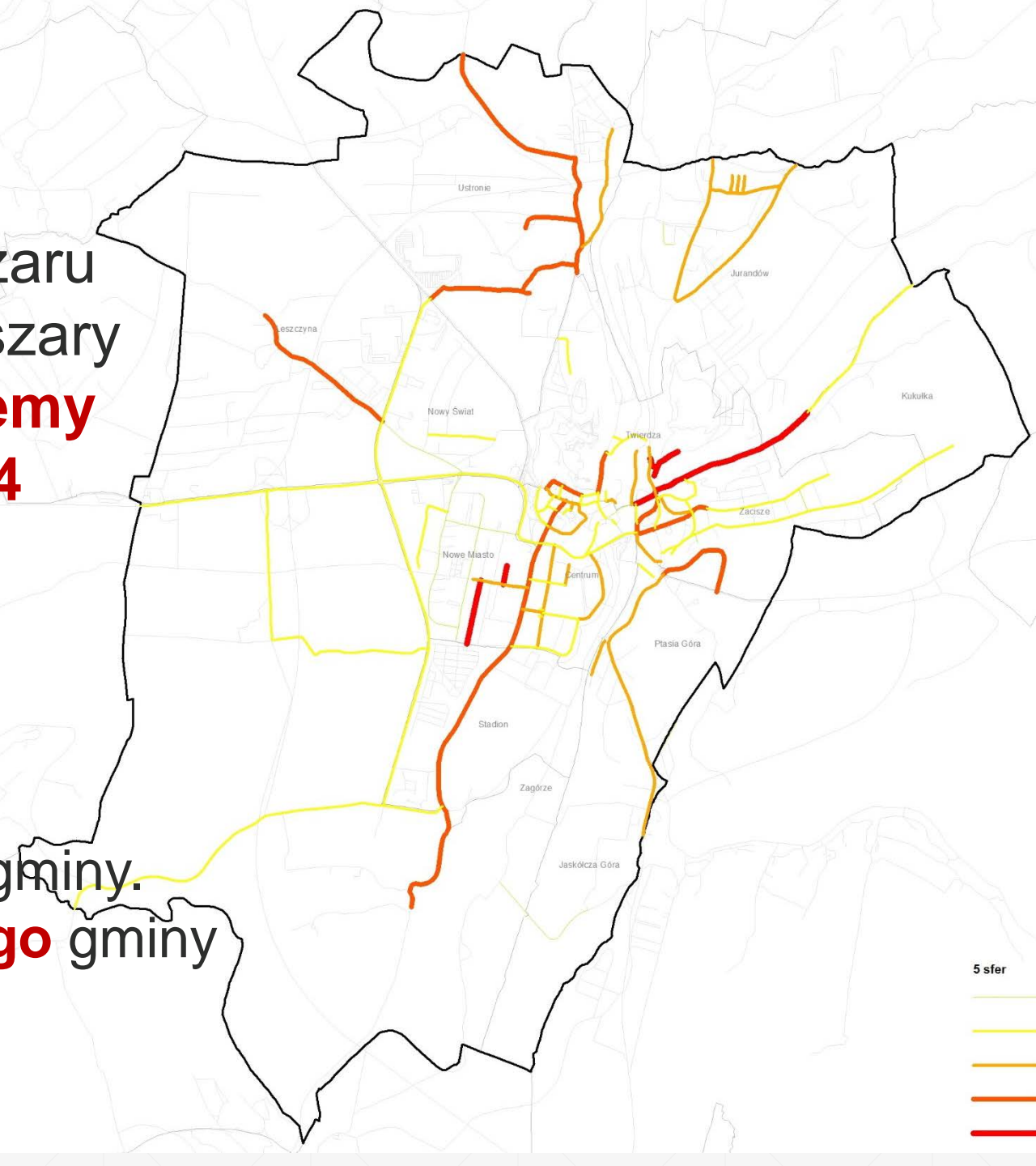
Wyniki z matrycy
przenoszono na mapę

ANALIZA – OBSZAR ZDEGRADOWANY

Przyjęto założenie, że „szkielet” Obszaru Rewitalizowanego mają stanowić obszary gdzie występują co najmniej **3 problemy w sferze społecznej** i co najmniej **14 problemów ogółem**.

Obszar rewitalizacji:

- Nie więcej niż **30%** mieszkańców
 - Nie większy niż **20%** powierzchni gminy.
 - Ma być **istotny dla rozwoju lokalnego** gminy
 - Może być podzielony na **podobszary**
-

PROPOZYCJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

PROPOZYCJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Armii Krajowej
Bohaterów Getta
Browarna
Chełmońskiego Józefa
Chrobrego Bolesława Pl.
Cicha
Czeska
Daszyńskiego Ignacego
Dworcowa
Forteczna
Gieryskich Braci
Grodzisko
Grottgera Artura
Grunwaldzka
Hołdu Pruskiego
Jagielli Władysława Pl.
Kolejowa
Konopnickiej Marii

Korfantego Wojciecha
Kościelna
Kościelny Pl.
Kościuszki Tadeusza
Lutycka
Łukasiewicza Ignacego
Łukasińskiego Waleriana
Łużycka
Matejki Jana
Miarki Karola
Moniuszki Stanisława
Muzealna
Niska
Noworudzka
Nowy Świat
Partyzantów
Piastowska
Podgórna

Reymonta Władysława
Rzepichy
Sienkiewicza Henryka
Słowiańska
Stroma
Stryjeńskiej Zofii
Stwosza Wita
Szarego Floriana
Śląska
Targowa
Traugutta Romualda
Wiejska
Więźniów Politycznych
Wincentego Witosa
Wodna
Wojska Polskiego
Zawiszy Czarnego
Żeromskiego Stefana

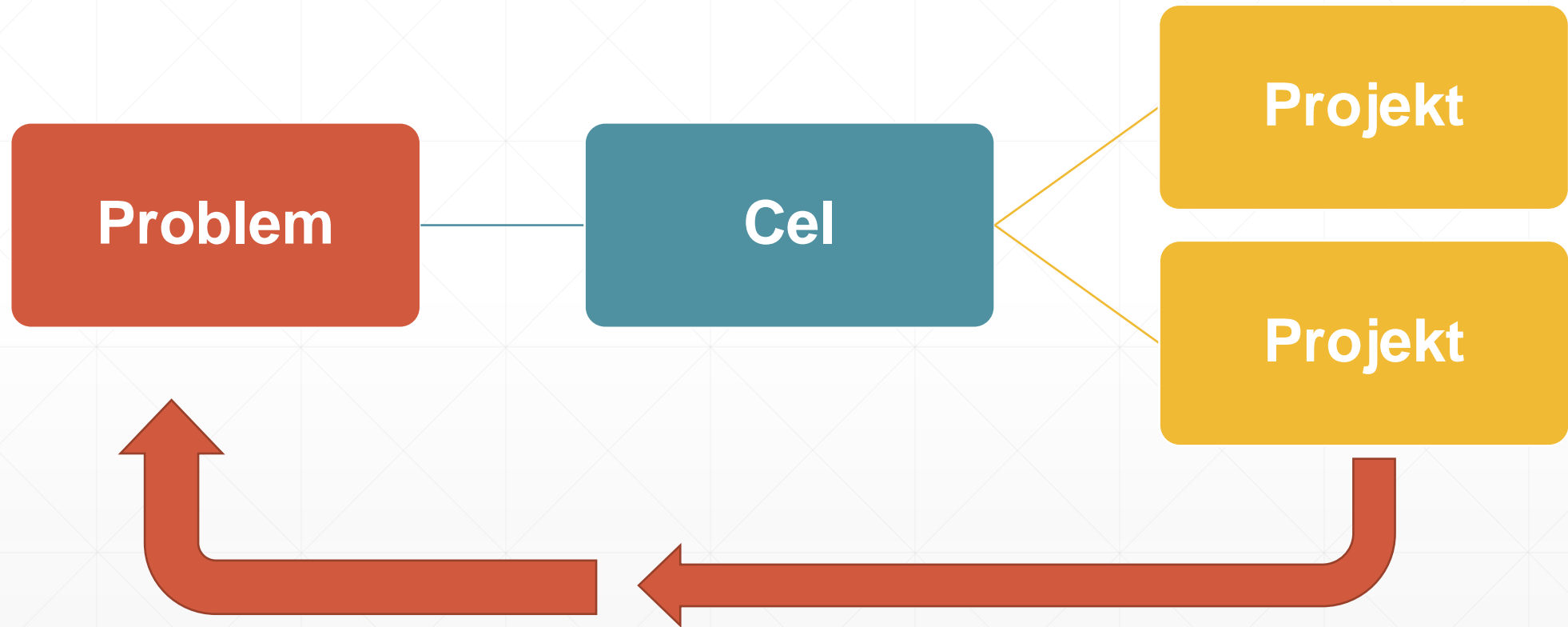
CZĘŚĆ 3 WARSZTATÓW

Ustalenie problemów występujących
na obszarze rewitalizowanym

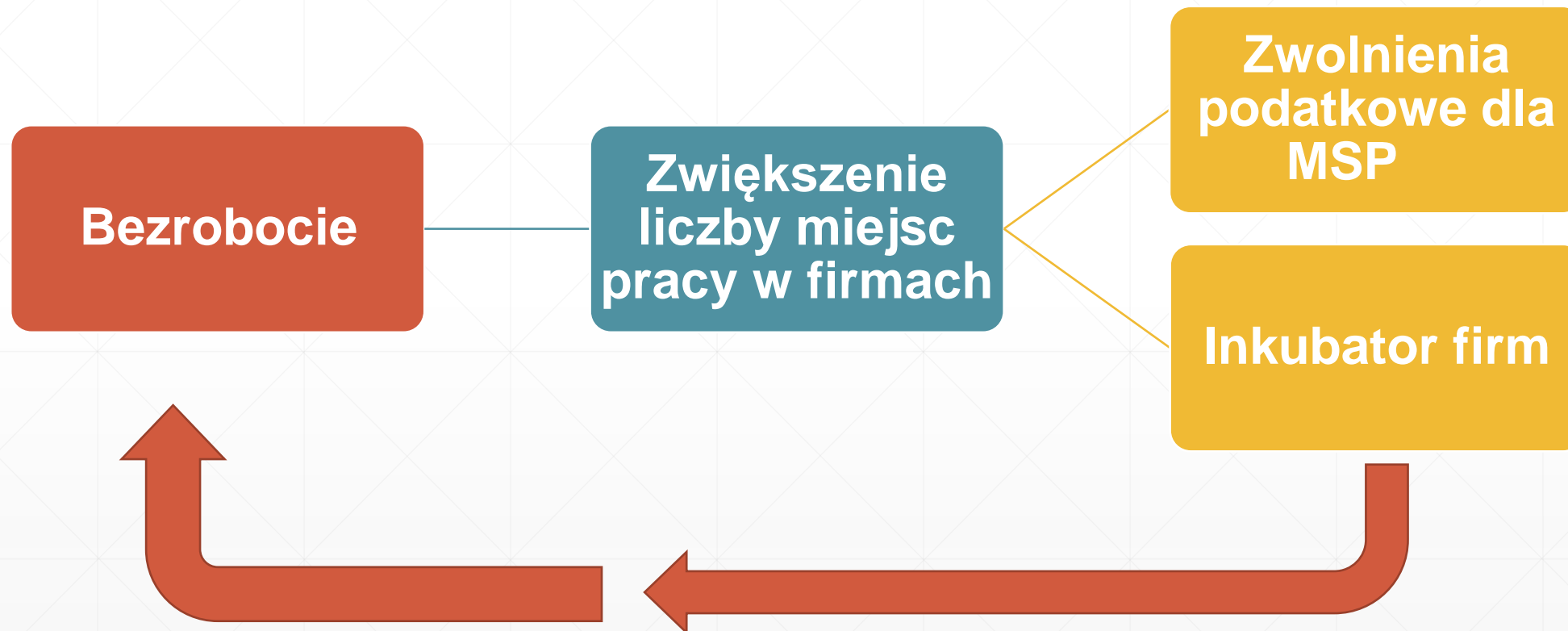
METODA ZOPP

- Metoda ZOPP lub GOPP (Zielorientierte Projektplanung , GOPP- Goal Oriented Project Planning) – **Planowanie Zorientowane na Cel**
 - Metoda bazuje na stosowanej przez Komisję Europejską i ONZ metodzie Logical Framework Approach
 - Metoda często stosowana przy planowaniu strategii rozwoju od poziomu **identyfikacji problemów, poprzez określenie celów skończywszy na projektach**
 - Metoda **wykorzystuje zaangażowanie i wiedzę uczestników warsztatów**, głównie partnerów społeczno – gospodarczych oraz ekspertów.
 - Metoda została przez nas zmodyfikowana na potrzeby przygotowania Programów Rewitalizacji
 - Przewidujemy 2 warsztaty: definiowanie problemów, dyskusja na temat propozycji celów oraz kierunków działań
-

LOGIKA METODY ZOPP- 1

LOGIKA METODY ZOPP – 2

I ETAP – DEFINIOWANIE PROBLEMÓW

- Stan **negatywny** oraz **rzeczywiście występujący** np.:
brak placów zabaw vs **niewystarczająca liczba placów zabaw**

- Problem **istotny**:

Kowalski parkuje na moim miejscu parkingowym vs **brak miejsc parkingowych w godzinach popołudniowych.**

I ETAP – STRUKTURA PROBLEMÓW - PRZYKŁAD

ZASADY

1. ODNOSIMY SIĘ DO ZAGADNIENIA, PROBLEMU, KWESTII – NIE DO OSOBY
 2. MAMY OGRANICZONY CZAS - WYPOWIEDŹ TO MAX 2 MINUTY
 3. W TYM SAMYM CZASIE WYPOWIADA SIĘ TYLKO JEDNA OSOBA
 4. GŁOSU UDZIELA MODERATOR, KTÓRY MA PRAWO PRZERWAĆ WYPOWIEDŹ
 5. USTALENIA PODEJMOWANE SĄ W DRODZE KONSENSUSU, W PRZYPADKU BRAKU KONSENSU GŁOSOWANIE
-

I ETAP – STRUKTURA PROBLEMÓW

1. Kartony służą do zapisania problemów. **Na jednym kartonie zapisujemy jeden problem**
 2. Zapis **DUŻYMI CZYTELNYMI LITERAMI**
 3. Proszę wymienić **max. 10 głównych** problemów w sferach:
(wg kolorów kartonów):
 - **SPOŁECZNEJ** - bezrobocie, ubóstwo, bezpieczeństwo, edukacja, kapitał społeczny, kultura, uczestnictwo w życiu społecznym.
 - **PRZESTRZENNEJ** - środowisko, infrastruktura, usługi publiczne, komunikacja, tereny publiczne
 - **GOSPODARCZEJ** - niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.
 5. Na wypełnienie kartonów mamy **30 minut**.
-

Dziękujemy za uwagę

EffiCon sp. z o.o. sp. k.

ul. Avicenny 14

54-611 Wrocław

www.efficon.pl , biuro@efficon.pl

- ✓ Strategie,
- ✓ Programy Rewitalizacji,
- ✓ Systemy Zarządzania i Kontroli,
- ✓ Analizy i ekspertyzy,
- ✓ Programy rozwojowe,
- ✓ Studia Wykonalności ,
- ✓ Wnioski o dofinansowanie .